

Yeni Medya Çalışmaları İkinci Ulusal Kongresi Sonuç Bildirgesi

İnternet'in siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik alanlarda gitgide artan yaygınlığı ve önemi ile birlikte 'yeni medya okuryazarlığı' kilit kavramlardan biri haline gelmiştir. Günümüzde göz önüne alınması gereken bir olgu da İnternet ve yeni medya ortamlarına erişmenin ve bu ortamlarda var olmanın yurttaşın temel haklarından biri olduğudur.

Yeni medya okuryazarlığı; yeni medya kullanımına ilişkin bilgi ve beceri sahibi olmayı, yeni medyanın potansiyelleri ile olası tehditlerine karşı farkındalık kazanmayı, yeni medyayı etik ve hak temelli kullanmak üzere tutum ve davranış geliştirmeyi içerir.

Yeni medya okuryazarlığı teknik ya da salt pedagojik bir mesele değildir. Daha ziyade aktif ve katılımcı yurttaşlık, demokratik ve çoğulcu bir toplumsal ve siyasal düzen ile önyargılar ve nefretten arındırılmış bir iletişim zemininin kurulmasını hedefleyen politik bir duruştur. Bu anlamda yeni medya okuryazarlığı çok farklı disiplinlerin, çok farklı kaygıların, bireylerin, kurum ve kuruluşların kesişim noktasında yer alan çok boyutlu ve çok ortaklı bir süreçtir.

Bu kavramın öznesi medya metinlerini "tüketen" pasif tüketiciler değil, medya metinleri ile eleştirel bir ilişki kurabilen ve kendi içeriği ile medyasını üretme yeteneklerine sahip aktif ve katılımcı yurttaşlardır. Yeni medya okuryazarı; kendi dilini, söylemini üretten ve dolaşıma sokan, aktif ve üretken bir medya okurudur. Yeni medya okuru, kendisine sunulan kodlar ve uzlaşımın ötesini arkasını sorgulayabilme becerisine sahiptir.

Bu okuryazarlık biçimi sayısal ortamlarda bireylerin mahremiyetlerinin ve gönüllü olarak sunduğu bilgilerin siyasi ve ticari çıkarlara karşı korunması konusunda farkındalık kazanma çabasıdır. Aynı zamanda baskı, sansür, denetim ve gözetim mekanizmalarından uzak, özgür bir iletişim ortamının oluşturulması ve sürdürülmesinde temel bir rol oynamaktadır.

Bununla kalmayıp, her türlü teknoloji, özellikle de yeni iletişim teknolojileri ile girilen yabancılaşmış ilişkiyi sorgular, bu ilişkinin yerine merak, yaratıcılık, üretim ve eleştiriyi koymaya gayret eder.

Yeni medya okuryazarlığı makro ve mikro politikalarla hayata geçirilebilir ve yurttaşların başta gündelik hayatları olmak üzere siyasi kararlar hakkında söz sahibi olmasına katkıda bulunur. Alternatif iletişim kurma biçimlerini ve mekanlarını yaratan ve özgür yazılım uygulamalarını teşvik ederek bireyleri özgürleştiren pratiklerden oluşur. Kendin yap ve hack kültürünün de bu temelde geliştirilmesi önemlidir. Bağlamsal olarak, denetleyici politikalara karşı tutumlarda ortaklaşacı bir düzenlemeyi içerir. Yasaklarla özellikle çocukları terbiye etmekten uzak, onları nesneleştirmeden özne olarak yaklaşan bir anlayışla bu okuryazarlık yürütülmelidir. Çocukların yeni medya ortamlarını özgür ifadeye açık ve hak savunuculuğu yapabilecekleri birer mecra olarak kullanmalarını savunmak gereklidir.

Bu kavramın ve ait olduğu alan yazınının genel eğitim politikalarının bir parçası olarak düşünülerek eğitimin her aşamasına dahil edilmesi, her yaş düzeyinde ve ülke çapında yaygınlaştırılması gerekir.

Yeni medyanın sunduğu olanaklar yine yeni medyanın yarattığı tehditlere karşı; daha insancıl, dayanışmacı ve paylaşımcı bir dil için, nefret söylemi ve siber zorbalıkla mücadelede kullanılmalıdır.

Teknolojinin kendi başına politik bir akla sahip olmadığı, politik çıkarların hegemonik bir mücadele alanı olduğu bilgisinden hareketle yeni medya okuryazarlığı, her türlü bilgi uçurumuyla mücadele etmenin bir politik aracı olarak konumlanır. Kuşaklararası, bölgeler arası, kültürlerarası, kimlikler, topluluklar ve sınıflararası olduğu kadar toplumsal cinsiyete dayalı sayısal uçurumla da mücadele etmenin bir politik aracı olmalıdır.

Yeni medya okuryazarlığı toplumsal cinsiyet ayrımcılığına duyarlı bir zihniyet dönüşümünü içerir. Cinsiyete dayalı sayısal uçurumla mücadele etmek aynı zamanda toplumsal cinsiyet ayrımcılığıyla mücadele için de bir politik yöntem olarak kullanılabilir.

Her türlü medya okuryazarlığına ilişkin veri oluşturmak üzere nicel ve nitel araştırmaların yapılmasını özendirmek gereklidir, bu konuda araştırma desteklerini arttırmak üzere konuya tarafların ve ortakların katılımıyla bilim politikası geliştirilmelidir. Akademiklerin bilgi üretimindeki rolü bu bağlamda önemlidir.

27 Şubat 2015

Düzenleyenler: Alternatif Bilişim Derneği ve Kadir Has Üniversitesi İletişim Fakültesi

Kongre için bakınız: www.yenimedya.org.tr

İletişim İçin: info@alternatifbilisim.org